

חצר פעילות בבית ספר אל ג'נאן בכפר קאסם

אופטימיות, בנייה ושיתוף במגזר הערבי בישראל

כמו כל מגזר במדינה זוכה גם המגזר הערבי בישראל לאזון קשבת, לסיוע ולתמיכה במסגרות ובכוח האדם הפועל למען האדם עם הפיגור השכלי. לקראת ראש השנה תשע"א מוקדשת הכתבה המרכזית של עיתון קרן של"ם להצצה אל השטח ולשיחות קצרות עם העושים במלאכה

הצצה אל השטח

אך לא רק בתחום ההכשרה והמחקר מעורבת קרן של"ם. הקרן פועלת רבות גם בעידוד ותמיכה להקמת מסגרות מתאימות ולשיפור איכות החיים בקרב אנשים עם פיגור שכלי ומשפחותיהם.

עיסאם מסראווה, חבר הנהלת קרן של"ם, מנהל הרווחה בכפר קרע: "בפגישותינו החודשיות בהנהלת הקרן, אני מביא מהשטח את קולו המגזר הערבי המתקשה לעתים, בשל מצבן הכלכלי של הרשויות, להוציא אל הפועל פרויקטים חשובים בתחום הפיגור השכלי. יחד עם הנהלת הקרן עשינו צעדים להגברת המודעות והנכונות להשתמש בתקציבי הקרן, ובנינו קריטריונים חדשים להשתתפות הרשות במימון הפרויקט. פעילותה הברוכה של קרן של"ם, בקרב כל הרשויות במגזר, העלתה לראש סדר העדיפויות את נושא השירותים והמסגרות לאנשים עם פיגור שכלי. אני פעיל ציבורי בפורומים רבים בארץ, אך כאן, בקרן, אני חש את התרומה למגזר, למדינה, וכמובן - לאוכלוסייה שאותה אני מייצג."

המשך בעמוד 2 <

בשנים האחרונות חלה התעוררות במגזר הערבי בתחום הטיפול באדם עם הפיגור השכלי. מתוך הבנה של חשיבות הנושא נעשו פניות יזומות לקרן של"ם, על מנת לקיים השתלמויות במגזר - חלקן אף השתלמויות בשפה הערבית. קרן של"ם רואה חשיבות רבה בהנגשת הידע לצוותים בכל הדרגים במגזר, ונענית בשמחה לכל הבקשות.

גם תחום המחקר מתעורר. מדי שנה עולה מספר הבקשות המוגשות לקרן מהמגזר. עבודות תזה מעניינות, שהסתיימו בשנים האחרונות, עסקו בנושאים: נישואי נשים בעלות אינטליגנציה תקינה עם גברים בעלי פיגור שכלי בקרב האוכלוסייה המוסלמית; מעורבות אימהות עם ילדיהן בעלי הפיגור השכלי לאחר השמה חוץ ביתית; ועוד.

קרן של"ם מעודדת חוקרים נוספים מהמגזר הערבי לפנות אליה ולהגיש הצעות למחקר בתחומים שיקדמו וישפרו את איכות החיים של אנשים עם פיגור שכלי, ושל הסובב אותם.

חניכי מע"ש גבעתיים הכינו והעניקו לראש הממשלה, מר בנימין נתניהו, דיוקן פסיפס של חוזה המדינה - בנימין זאב הרצל

את דיוקן הפסיפס העניקו חניכי מע"ש גבעתיים לראש הממשלה ביום העצמאות בטקס פתיחת סיעת הליכוד. הפסיפס, שעוצב במיוחד לרגל חגיגות 62 למדינת ישראל ו-150 שנה להולדתו של הרצל, הוא מעשה ידם של החניכים ומשולב בעבודות עץ ועיסות נייר.

במהלך השנה למדו החניכים על מוסדות המדינה, על ההיסטוריה ומורשת ישראל, ובסופה החליטו להכין דיוקן.

ריבה מוסקל - מנכ"לית קרן של"ם: "ואכן, אם רק נרצה, אנחנו החברה הרגילה, לאפשר, לקבל, וליצור את התנאים המתאימים - חיים מלאים ומספקים, לאדם עם פיגור שכלי, לא יהיו עוד אגדה."

קול קורא

להצעת יוזמות, רעיונות, תוכניות, פיתוחים ופרויקטים חדשניים לקידום ושיפור איכות החיים של אנשים עם פיגור שכלי והסובבים אותם

קרן של"ם, העוסקת בפיתוח שירותים לאנשים עם פיגור שכלי בקהילה, מקדמת בברכה הצעות ליוזמות חדשניות בפיתוח עזרים ו/או תוכניות בנושאים האלה:

- שיפור איכות החיים ותפקוד של צעירים, בוגרים ומזדקנים עם פיגור שכלי בקהילה
- שיפור איכות החיים של משפחות של אנשים עם פיגור שכלי
- שיפור איכות העבודה והטיפול הישיר של צוותים העובדים ברצף המסגרות

מועד ההגשה, עד 30.12.2010, כ"ג בטבת תשע"א.

ניתן להוריד טופס מאתר הקרן בכתובת: www.kshalem.org.il
טפסים מלאים ניתן לשלוח לכתובתנו: office@kshalem.org.il

אסיפה כללית וחנוכת משרדי קרן של"ם

לראשונה התקיימה האסיפה הכללית במשרדי קרן של"ם בבית דגן. מנהלי אגפי הרווחה ובאי כוחם, שהגיעו מרחבי הארץ, שמעו את סקירת הדוחות לשנת 2009 והיו מרותקים להצגת המחקר "החזרה הביתה", בביצוע מכון גרטר בתל השומר, על יילודים עם חשד לפיגור שכלי, והחלטת המשפחות האם להביאם הביתה.

המחקר התבצע במספר בתי חולים בארץ והציף את הצורך ברענון הנוהל לאנשי הצוות בבתי החולים, ובהקמת מאגר מידע ארצי של נתונים בתחום זה.

מכובדי,

עברה שנה ושוב הגענו אל הגשר המחבר את השנה המסתיימת לזו שמתחילה, את תש"ע לתשע"א הבאה עלינו לטובה. כבכל שנה גם השנה אני מביט לאחור בסיפוק עצום לנוכח שפע הפעילויות שהיינו שותפים להצלחתן, וכבכל שנה אני מביט קדימה בתקווה ובציפייה.

אחד הדברים שמאפיינים את פעילותנו הוא הדינמיות המתבטאת, לצד תנופת העשייה המלהיבה, גם בהכרח להיפרד מאנשים לאחר שנים רבות של פעילות משותפת. בשנה החולפת פרשה לגמלאות, מרים כהן - מנהלת השירות לטיפול באדם עם פיגור שכלי בקהילה במשרד הרווחה, לאחר שנים רבות של עשייה פוריה. מרים שהיתה בכל שנות כהונתה חברה פעילה בהנהלת הקרן הביאה לתנופת פיתוח בשירותים קהילתיים ברשויות ברחבי הארץ. אנו מקדמים בברכה את המנהלת הנכנסת של השירות בקהילה - ויזאן אזקן, ומאחלים לה הצלחה.

בשנים האחרונות התעצמה פעילותנו, והתרחבה בכל המגזרים, בהענקת תנאים פיזיים ולימודיים טובים יותר לרווחתו של האדם עם הפיגור השכלי ושל סביבתו. יש עוד הרבה מה לעשות, אך אני שמח בדבר אחד, בעובדה שבזכות מאמציו של כל אחד מכם, הנושא נמצא היום על סדר היום של הרשויות בישראל וזוכה לעדיפות ולמקום של כבוד. אחד המגזרים שעשה שינוי חשיבותי מעורר כבוד בשנים האחרונות הוא המגזר הערבי, כפי שתוכלו לקרוא בכתבה המרכזית של הגיליון הזה. אך צריך לצאת אל השטח - ולראות אילו תמורות חלו, הן בדעת הקהל במגזר והן במוסדות המנהלים אותו - כדי להיווכח.

לכולכם שלוחות ברכות חמות ואיחולים לשנה טובה - שנת בריאות, שמחה ועשייה

ממני

אלי דדון - יו"ר קרן של"ם
ראש מועצת בית דגן

דרושים שותפים

חוללה סוויטי, מאבו סנאן, החלה את עבודתה כרכזת תחום הפיגור השכלי במועצת אבו סנאן ב-2007, ועתה מנסה לגייס שותפים לפתיחת מסגרת לשעות אחר הצהריים. לדברי חוללה, מועצת אבו סנאן מעוניינת לפתח את המסגרת - בין היתר, הסבת הבריכה לבריכה טיפולית, הקמת מרכזי יום ונופשונים - אך הקושי הוא במציאת שותפים שיאמינו וישקיעו בתוכניות. "אולם אנחנו לא מתייאשים, ובעזרת קרן של"ם, אני בטוחה שנמצא את השותפים המתאימים ונפתח את השירותים למען האנשים עם הפיגור השכלי ולמען משפחותיהם".

אומנות הבינה

פעילות מרגשת ומהנה מאוד מתקיימת בתיאטרון "אל ג'ואל" (בעברית: הנווד) בסכנין. עאדל אבו-ריה, אחד "המשוגעים" לדבר, שהקימו את התיאטרון בשנת 1973, הוא כמו מופע של איש אחד. עאדל משמש בתיאטרון מנהל, מחזאי, במאי, וגם... שחקן. "כל שחקני התיאטרון הם בוגרי אקדמיה המופיעים בארץ ובחו"ל. הופענו כבר בתשעה פסטיבלים, ביניהם הפסטיבל לתיאטרון אחר בעכו ותיאטרונטו בערבית, אך פרויקט הדגל שלנו הוא תיאטרון 'אל חיכמה' (בעברית: הבינה) לאנשים עם פיגור שכלי". תיאטרון אל חיכמה העלה עד כה שתי הצגות, "הנסיך שצחק" ו"מיקס", ובקרוב תועלה הצגה חדשה, "חמדי", פרי עטו ובימויו של עאדל. "אין מילים בפי לתאר את מה שעושה למעננו קרן של"ם - אם כולם היו לוקחים דוגמה ממנה, החברה שלנו היתה נראית אחרת", הוא אומר.

חלום במדבר

אדריאנה כץ, מנהלת מסגרת הארכת יום, "פרח במדבר" של עמותת "עדן", לילדים בני 2-6 ברהט. העמותה מפעילה פרויקטים חינוכיים חברתיים בנגב הצפוני, עם דגש על אוכלוסייה בדואית. "עם תחילת העבודה ראינו צורך עז בטיפול המקום, גם מבחינה פיזית וגם מבחינת כוח אדם", אומרת אדריאנה. "נוצר קשר עם קרן של"ם והשאר היסטוריה... הקרן הרימה את הכפפה - התעניינה, ביקרה, המליצה, כיוונה וסייעה. עוד החלטנו שצוות המסגרת יהיה מורכב מנשות רהט בלבד - הרי אין סיבה שהעיר לא תרוויח גם מבחינה תעסוקתית".

"המקום הזה הוא הגשמת חלום עבורי", אומרת אדריאנה - ילדית ארגנטינה, קיבוצניקית, מורה בעברה. "בזמן קצר פתחנו מחדש מסגרת, שנסגרה לפני שלוש שנים, ועתה אנו עוסקים בשיקומה ובהשבת אמון ההורים אליה. בעזרת קרן של"ם, אנו עוסקים בהכשרה אינטנסיבית של הצוות, רובו חסר ניסיון, ופותרים בפנינו את האפשרות להכיר מקרוב את עולם הפיגור (ר' כתבה בעמ' 5)".

מתיאוריה למעשה

"החברה המסורתית במגזר הערבי משתנה", אומר נעמן פוקרן, מנהל הרווחה בריינה. "אם עד לפני זמן לא רב החזיקה המשפחה את הילד עם הפיגור השכלי בבית, וקיבלה קיצבה עבורו, היום היא כבר רואה צורך במציאת פתרונות חברתיים ותעסוקתיים עבורו". בריינה הפך הצורך מתיאוריה למעשה - גם בסיועה של קרן של"ם הוקם מרכז רב תכליתי שבאים אליו היום באהבה ילדים מגיל 5 ובוגרים בני 21 ומעלה. "השקט התעשייתי של הקיבוצ והרווח המשני של המשפחה לא מאיימים יותר", מסביר נעמן, "בנוסף, השירותים שמקבלים הבנים מקילים על העלויות, דבר שמעודד את המשפחות לשלוח את הבנים למרכז. אני מודה לאנשים שהבינו והגיבו, והיו לנו אוזן קשבת לאורך כל התהליך, ובטוח שבעוד 10 שנים ריינה תהיה מוקד לשירותי הפיגור השכלי במגזר הערבי".

סיוע קרן של"ם ב-2009/2010 לפרויקטים פיזיים במגזר הערבי:

1. סכנין - ציוד למרכז יום טיפולי סיעודי לבני 21+
2. ריינה - ציוד למרכז רב תכליתי זמני הכולל: מרכז יום לבוגרים, מסגרת הארכת יום לימודים ומועדון חברתי לבוגרים. ציוד למבנה הקבע שנמצא בתהליכי בנייה
3. חורפיש - ציוד למע"ש (מבנה זמני) ולמבנה הקבע הנמצא בתהליכי בנייה
4. אבו סנאן - יום חשיפה
5. תל שבע - ציוד למסגרת הארכת יום
6. טייבה - שיפוץ יסודי של מע"ש ויחידה טיפולית סיעודית
7. נפר קאסם - בניית אולם רב תכליתי בבי"ס
8. ג'סר א-זקא - ציוד ובניית אולם רב תכליתי לבי"ס אלופא
9. אום אל פחם - הרחבה למע"ש אום אל פחם וציוד לבי"ס אל אמל
10. טירה - ציוד לבי"ס אלחנאן

פרויקטים בהכנה:

הקרן שותפה בוועדות היגוי המלוות תוכניות של בניית מסגרות לגיל 21 שנה ומעלה, מרכזי תעסוקה וטיפול, לטווח של חמש השנים הקרובות. היקף העלות המשוערת לכל פרויקט כארבעה מיליון ₪. מניסיון העבר, סיוע הקרן יינתן עד היקף מקסימלי של 40%. במסלול מעלה מוגשות מדי שנה כ-15 פניות מהמגזר הערבי (מתוך כ-100 בסה"כ) שבהן ניתן מענק עד 80,000 ₪, במימון מלא של הקרן, וללא השתתפות הרשות.

חיסכון כלכלי במודל ייחודי

חנוכת שלב א' של המע"ש, בכפר יונה

במרכז התמונה – השר הרצוג ומנכ"ל משרדו איצקוביץ. לשמאלם – ויויאן אדון

לפני כארבע שנים זוהתה באזור השרון מצוקת המשפחות לאנשים עם פיגור שכלי, בני 21 שנה ומעלה, שנאלצו להמתין למקום פנוי במע"שים בערים הגדולות (נתניה, כפר סבא וחדרה) שהיו בתפוסה מלאה.

מתוך כ-130,000 נפש, בשמונה רשויות בשרון, כ-30 מאובחנים כאנשים עם פיגור שכלי - לחלקם היה מענה במסגרת יומית וחלקם המתווכים בבית.

ראש מועצת כפר יונה - אפרים דרעי, ומנהל המח' לשיירות חברתיים - אלברט מור, רתמו את רשויות השרון: קדימה צורן, אבן יהודה, כפר יונה, תל מונד ופרדסיה, ואת המועצות האזוריות: עמק חפר, לב השרון וחוף השרון, להקמת מע"ש בכפר יונה.

את המע"ש מפעילה עמותת "אלווין ישראל", ובמסגרתו פועלת תוכנית תעסוקה נתמכת. בשלב ב' של הפרויקט תתאפשר קליטת 20 איש נוספים.

בזכות החברים השותפים - מנהלי המחלקות לשיירות חברתיים ברשויות המקומיות - מומשו רעיונות ותוכניות מקצועיות למען התושבים, ומתאפשר קידום המדיניות החברתית כשירות איכותי ומקצועי.

קרן של"ם סייעה במענק לבנייה ולציוד.

ליצור חיים טובים יותר

חנוכת המועדון החברתי המחודש, אזור

בחודש יוני נחנך המועדון החברתי המחודש באזור, המופעל בידי עמותת אק"ם, ושוף צויד גם בסיוע איקאה ישראל, מ.ע.ד. שירותי חשמל, ומשה זיו. במועדון, הפועל במבנה שהקצתה לפני שנים רבות הרשות המקומית אזור, עוסקים 30 ילדים ובוגרים עם פיגור שכלי בשעות אחר הצהריים בפעילות פנאי והעשרה.

ראש מועצת אזור - אריה פכטר, ציין במסגרת חנוכת המועדון את חשיבות המסגרת לאיכות החיים של אנשים עם פיגור שכלי ובני משפחותיהם. מנכ"ל איקאה בישראל - שלומי גבאי, ציין את הקשר עם מסגרות אק"ם והסיוע של החברה לפעילות העמותה, כחלק מהחזון והערכים של איקאה - ליצור חיי יום טובים יותר. יו"ר ומנכ"ל אק"ם - עמי איילון וסיגל פרץ-הלומי, ציינו את מחויבותה של אק"ם לאיכות החיים של אנשים עם פיגור שכלי, ואת שיתופי הפעולה עם כל הגורמים.

קרן של"ם סייעה במענק לשיפוץ וציוד. הקרן רואה בחוליית הפנאי ערך חשוב ובסיסי ומרכיב חיוני בתפיסה ובמימוש איכות החיים, ותומכת בקידום הנושא.

מרכז העשרה ותעסוקה

איכות חיים ומגוון של אפשרויות תעסוקה והכשרה במרכז שק"ל, ירושלים

כ-200 אנשים עם מוגבלויות מועסקים במבנה החדש שנחנך במרכז אזור התעסוקה תלפיות בירושלים - בסטודיו לגרפיקה ועיצוב, במתפרה המייצרת מוצרי טקסטיל ייחודיים, בחדר הדרכה במחשבים, בגן טיפולי על הגג ובחדרי הכשרה לתעסוקה מוגנת ונתמכת. בנוסף, מתקיימת במרכז פעילות במפעלי קרטון ואריזה, בייצור נרות דקורטיביים וסבונים ריחניים, בדיוור ישי, בהרכבת רכיבי חשמל ובמלאכת יד.

80 אנשים מועסקים בעבודה נתמכת ברחבי העיר: בכנסת, בתי ספר, בתי מלון, משרדים, חנויות, גני ילדים, מסעדות, בתי קפה, מיוחד, בתי משפט ועוד.

בחזית המרכז פועלת חנות ובה נמכרים מוצרי המפעלים, בין היתר: סיגרים מיוחדים, כיסויים לפלטות חימום, כריות, סבונים, נרות ועוד.

בהמשך מתוכננת פתיחת בית קפה שיופעל גם הוא בידי המועסקים, אחרי שיעברו הכשרה מתאימה.

עמותת שק"ל, המפעילה את המרכז, מסייעת לכ-8,000 אנשים עם מוגבלויות מכל מגזרי החברה, בתחומי דיור, תעסוקה, תרבות ופנאי - כ-65% מהם אנשים עם פיגור שכלי. בטקס חנוכת המבנה, בהשתתפות יצחק (בז"ל) הרצוג - שר הרווחה והשיירות החברתיים, הודתה קלרה פלדמן - מנכ"ל שק"ל, לקרן ויינברג, לקרן מורשה, למשרד הרווחה והשיירות החברתיים, למוסד לביטוח לאומי ולקרן של"ם, שסייעו בהגשמת החלום.

קרן של"ם סייעה במענק לשיפוץ המבנה ולרכישת הציוד

חנוכת אולם רב תכליתי בי"ס גולני, בית שאן

בתמונה משמאל: אמנון לביא - מנהל בי"ס גולני, ריבה מוסקל, אלי דדון, ג'קי לוי - ראש העיר בית שאן, ומנהל מח' החינוך של העיר

תלמידי בי"ס גולני הנעימו בשירה לבאי טקס חנוכת המבנה המשרת את פעילות היום הארוך בביה"ס. המבנה החדש הצמוד לביה"ס כולל אולם ושני חדרי ספח הנותנים מענים ואפשרויות לטיפול, העשרה ופעילות מגוונת גם לאוכלוסייה הבוגרת יותר של ביה"ס. באירוע, שהתקיים באפריל 2010, נחנך גם מבנה סמוך, שנבנה בסיוע מימון של הביטוח הלאומי, ומשמש לטיפול באמצעות בעלי חיים.

בסיוע למימון בניית האולם השתתפו קרן "לגאסי" וקרן "סבא".

קרן של"ם סייעה במענקים לבנייה, פיתוח חצר וציוד המסגרת.

להישאר בבית בעזרת ארגז כלים של שירותי קהילה

מתוך מפגש מקצועי "הייעוד והעשייה בלב הקהילה"
פברואר 2010, אוניברסיטת בר אילן

לציון פרישתה לגמלאות ותרומתה של מרים כהן,
מנהלת השירות לטיפול באדם עם פיגור שכלי ובני משפחתו בקהילה,
באגף לטיפול באדם עם פיגור שכלי, משרד הרווחה והשירותים החברתיים

במפגש שהתקיים באוניברסיטת בר אילן, הציגו עו"ס נעמי גרינטל - ס' מנהל מחלקת שיקום, עיריית חיפה, בשיתוף עם עו"ס שרית לוינגטון מעיריית עפולה, באמצעות תיאור מקרה, את נקודת המבט של המחלקות לשירותים חברתיים בנושא רצף השירותים בקהילה.

תיאור מקרה: משפחה חד הורית, שהוגדרה משפחה מסכנת, ובה ילדה בת שלוש עם תסמונת דאון וילד בן שמונה עם אינטליגנציה תקינה. הילד הוצא בהחלטת מחלקת הנוער ברווחה למקלט חירום, ולאחר התלבטות הוחלט במחלקת השיקום להשאיר את הפעוטה בבית ולספק לה שירותים בקהילה.

עם הוצאת הבן, בצו חירום ובליוי דרמטי של משטרה, נוצר בבית מצב כאוטי שחייב גם החלטה אודות הילדה שסודרה באופן זמני בנופשו. פקידת הסעד שייצגה את הפעוטה, עפ"י חוק סעד טיפול במפגר, ביקשה את החזרת הילדה למשפחה, ובתנאי שהמשפחה תקבל מסייעת שיקומית - שילוב הילדה במסגרת חינוכית ובמסגרת הארכת יום של הרווחה, עד שעות אחר הצהריים; ובכפוף לחובת ביקור סדיר במסגרות - מעקב התפתחותי/רפואי, בהנחיית ודרישת העו"ס, וכן חיובה להישאר להתגורר בעיר למשך שנה לפחות.

לאורך כל ההתנהלות עמדה דילמה - חובת היבטים אתיים, ערכיים, חברתיים ואנושיים - המעסיקה את שירותי הרווחה בנושא: סוגיית ההישארות בקהילה, תוך קבלת שירותים תומכים, לעומת האופציה של סידור חוץ ביתי, וקבלת השירותים במסגרת המוסדית.

הדילמה זזה בין אם מדובר בילד רגיל או בילד בעל צרכים מיוחדים, אלא שהניסיון מלמד כי הוצאת ילד צעיר, עם פיגור שכלי, מהקהילה לפנימייה היא כמעט תמיד חד כיוונית, ודנה את הילד למגורים רוב ימי חייו במסגרות פנימייה.

סוגיה זו עמדה במרכזו של יום העיון, ולמעשה שיקפה את התובנות האלה: **■ בידיו "ארגז כלים" מכובד של שירותי קהילה מקצועיים ומכבדים את הילדים והבוגרים, עם פ"ש המאפשר קשת רחבה של פתרונות - שירותים אלה פותחו במהלך השנים, באמצעות השירות בקהילה, באגף לטיפול באדם עם פיגור שכלי במשרד הרווחה, ובהנעתה של מנהלת השירות בקהילה - הגב' מרים כהן.**

■ במשך השנים התפתח גוף ידע ומחקר בתחום - העבודה הסוציאלית, בתחום הטיפול בילדים ואנשים עם פיגור שכלי, הורחבה ונוגעת היום בכל תחום ושלב במעגל חייהם. תרומתה של מרים כהן, כיו"ר ועדה מקצועית וועדת השתלמויות בקרן של"ם, ניכרה גם בתחום זה.

■ ההיבט הערכי והאתי - הטמון במחויבותנו לטובתו של האדם עם הפיגור השכלי בקהילה שבה הוא נולד ולטובת איכות חייו - דוגל ותומך בראש ובראשונה בשילובו ברצף השירותים בקהילה ובמצאת פתרונות דיפרנציאליים מותאמים, גם אם לבחירה זו השלכות טיפוליות ומקצועיות מורכבות יותר.

קרן של"ם יזמה את יום העיון, בשיתוף ביה"ס לעבודה סוציאלית באוניברסיטת בר אילן.

תודה והערכה מיוחדת

למרים כהן - מנהלת השירות לטיפול באדם עם פיגור שכלי בקהילה, שפרשה לגמלאות לאחר שנים רבות של עשייה ברוכה שהביאה לתנופת פיתוח השירותים בקהילה, ברשויות בכל רחבי הארץ.

ברכת הצלחה רבה

ליוניאן אזרן - המנהלת הנכנסת של השירות בקהילה.

הפסטיבל הבינלאומי הראשון לסרטים המאתגרים את תפיסת המוגבלות

אפריל 2010, סינימטק ירושלים

לא תמיד זוכה אוכלוסיית האנשים עם נכויות ועם פיגור שכלי לפרגון מהסביבה האנושית. יחס החברה הוא בדרך כלל שילוב של דחייה, סקרנות טבעית ורצון להתרחק. במסגרת הפסטיבל, יוזמה ייחודית וראשונית של עמותת שק"ל בירושלים, בהנעתו הנמרצת של עמנואל שן, עמדו בפעם הראשונה בישראל אנשים עם צרכים מיוחדים, בעלי פיגור שכלי ואחרים, במרכז הפוקוס - על מסך הקולנוע, כצופים באולמות הרבים, שותפים בפנלים, וכמשתתפים בתערובות ובהופעות שהתקיימו ברחבת הסינימטק. אדריאנה דודי - מנהלת גיוס המשאבים בשק"ל מציינת: "הרגשנו שהם לא רק שווים, אלא שהם שווים יותר! מי שלא היה שם, לא יכול לתאר את עוצמת ההתרגשות והתרוממות הרוח של משתתפי הפסטיבל - בעלי הצרכים המיוחדים, המשפחות, אנשי המקצוע ושוחרי התרבות האחרים, שהגיעו מכל קצות הארץ לחוויה יוצאת דופן בעוצמתה. הקהל פרגן, קיבל, התקרב, חיבק, חיך והעריך את האדם החריג, על כל מגבלותיו, וכולם חגגו..."

יותר מ-60 סרטים על מוגבלויות מכל העולם הוקרנו בפסטיבל. כ-20 אורחים הגיעו. כ-5,000 איש מכל הארץ השתתפו באירועי הפסטיבל, במצגים ובדיונים.

קרן של"ם סייעה במענק להפקת הפסטיבל.

ספרים רבותי, ספרים.....

הנגשת סיפורת לאוכלוסייה עם פיגור שכלי, בקורס לרכזי פנאי ומועדונים חברתיים

עשרים וארבע רכזות פנאי ומועדונים חברתיים השתתפו בקורס "פנאי בקהילה" שהתקיים השנה במכללת "בינה" שבחיפה. הקורס הוא פרי שיתוף פעולה של משרד הרווחה, עמותת אק"ם ישראל וקרן של"ם. במסגרת הקורס הועשר "ארגז הכלים" הניהוליים של המשתתפות, וכן נלמדו תחומי תוכן מעולם הפנאי. את התכנים הניהוליים העבירה בצורה מרתקת ומקצועית, המרצה סגל דרעי - מנחת קבוצות ומאמנת עיסקית. מבין תוכני הפנאי שנלמדו בלט הנושא "הנגשת סיפורת לאוכלוסייה עם פיגור שכלי".

את המפגשים העבירה ד"ר יעל שגב, שהנחתה את הרכזות לבחירת ספרים מתאימים, להכנת הפעלות נלוות, לבניית ספרייה במועדון, ועוד. כל משתתפת קיבלה עשרה כותרים מסדרת "גומא" - סדרה של 10 ספרי קריאה המיועדים לצעירים עם פיגור או קשיי הסתגלות מגיל 15 ומעלה. הספרים המאזינים עוסקים בתכנים רלוונטיים לגילאים אלה, ולכל אחד מהם מצורף תקליטור ובו קריינות הספר.

את סדרת "גומא" יזמה והפיקה מט"ח, בשיתוף עמותת אק"ם ישראל.

הספרים, שנרכשו במימון קרן של"ם, הועברו למועדונים ולמרכזי הפנאי.

חונכים מכל הלב במטה בנימין

קורס הכשרת חונכים במועדונית הטיפולית, עפרה

עמותת לב בנימין – עמותת לילדים בעלי צרכים מיוחדים, הפועלת במועצה אזורית בנימין – מבצעת את מרבית פעילותה בעזרת חונכים, בני נוער מיישובי הסביבה שמלווים את האנשים עם הפיגור השכלי ומשקיעים בהם בטיפוח ובהעשרה.

בסיוע קרן של"ם נבנתה השנה השתלמות מיוחדת לחונכים להכשרה, תמיכה ונתינת כלים להתמודדות מוצלחת, ולמתן מענים מיטביים לאנשים ולילדים בעלי צרכים מיוחדים.

שישה אנשי צוות ו-25 חונכות השתתפו בהשתלמות של 45 שעות, בביצוע מכוון טראמפ ובית אידי שפירא. ההשתלמות התקיימה באולפנת עפרה – שם שוכנת המועדונית הטיפולית, ומשם גם מגיעות מרבית החונכות הפעילות במסגרת.

השירות הלאומי כמשאב לצמיחה מודל להצלחה בבחירת קריירה

יום עיון למתנדבי השירות הלאומי – מאי 2010, חולון

באחד הביקורים, במסגרות ברחבי הארץ, פגשנו את פולה מלכי – מנהלת מעון יום שיקומי "שקד" באשקלון – אישה צעירה, בעלת תואר שני, עם מוטיבציה גבוהה, דעתנית ואשת מקצוע. פולה צמחה מהשירות הלאומי – מרחב שחשף אותה לעולם עשיר זה, ומשם, בזכות כישוריה האישיים ובתמיכה וגיבוי של העמותה, הגיעה למקומה היום. אך פולה היא אחת מרבות.

את יום העיון, שעסק בהשתלבותם של מתנדבי השירות הלאומי בחיים המקצועיים והשפעת שנת השירות על בחירת קריירה וכיוונים מקצועיים, הוביל מכוון "שיפור", בהנהלת מנוחה גלברט – שירותי ייעוץ, הדרכה ופיתוח משאבי אנוש. הרצאת המבוא בנושא "השתלבות בחיים מקצועיים: הכשרה, תעסוקה ומאפיינים אישיותיים", ניתנה בידי אוהלה אבינר – מנהלת תוכניות הדרכה, דוקטורנטית ליישוב סכסוכים באוניברסיטת בר אילן. המתנדבים השתתפו בסדנאות חוויתיות, שהעבירו מרצי מכוון "שיפור" ועסקו בטיפים לריאיון עבודה, אבחון אישי ונטיות תעסוקתיות, כיוונים והזדמנויות בשוק העבודה, זיהוי חוזקות וכתובת קורות חיים.

יום העיון התקיים במתנ"ס "נאות שושנים" בחולון, בניהולו של מיכה דויד, מהראשונים בארץ בהפעלת מועדון חברתי לאנשים עם פיגור שכלי במסגרת נורמטיבית. המתנ"ס פועל כעשרים שנה וחברים בו כ-70 איש.

קרן של"ם יוזמת ומפיקה שני ימי עיון בשנה למתנדבי השירות הלאומי, במטרה להרחיב את עולם הידע בתחום הטיפול באדם עם פיגור שכלי, ולסייע במתן כלים בהתמודדות היומיומית של המתנדב במסגרת שבה הוא משרת.

בהמשך ביקרנו במבנה המחודש של מרכז שטיין, מעון יום שיקומי לפעוטות שנחנך ב-2009, בהפעלת עמותת אלון חפיה. המבנה מרשים ומכבד ונותן להורים, לצוות ולפעוטות תחושה של טיפול, שייכות, בית, אמונה ותקווה.

את הסיור חתמו בביקור בגן הילד הממוקם בגן האם חפיה. המרכז, בהפעלת עמותת גן הילד, מעניק מגוון מסגרות תמיכה, טיפול פנאי ונופש לכל הגילאים.

היכרות עם עולם הפיגור השכלי

פברואר-יוני 2010, רהט

בקורס "היכרות עם עולם הפיגור השכלי", במימון קרן של"ם, עיריית רהט ומשרד הרווחה, השתתפו 28 נשים מרהט, רובן עובדות במסגרת של הארכת יום "פרח במדבר" של עמותת "עדן". הקורס פתח בפני המשתתפות עולם שלם של תכנים שאמורים לסייע להן בעבודה היומיומית עם אוכלוסייה עם צרכים מיוחדים. הקורס הועבר באמצעות מכוון "מגיד", בידי מרצים מטעמו.

ב"פרח במדבר" כבר מוכנים וממתנים לקורס הבא: "התמודדות עם התנהגות מאתגרת".

ימי עיון והסברה

"החוסן החברתי בסובלנות לאחר ולשונה"

מתוך דבריו של איציק רוכברגר - ראש עיריית רמת השרון, באירוע הסברה קהילתי

באולם מלא מפה לפה בהורים, אנשי מקצוע, בכירי עירייה ותושבים רבים התקיים ברמת השרון, בסוף 2009, אירוע הסברה קהילתי להגברת המודעות לאנשים עם פיגור שכלי. האירוע נערך ביוזמת אגף הרווחה והקהילה של עיריית רמת השרון, בשיתוף משרד הרווחה וקרן של"ם.

באירוע, שהתקיים במעמד ראש העיר - איציק רוכברגר, הוקרן סרטון "מעבר לקשת" המספר על חיים של אנשים עם פיגור שכלי, תושבי רמת השרון. "החוסן החברתי של רמת השרון בא לידי ביטוי בסובלנות לאחר ולשונה", אמר איציק רוכברגר. "לכל תושב עם צרכים מיוחדים יש זכות לחיים מלאים בקהילה".

בהמשך, הרצתה ד"ר דליה ניסים על התמודדות של משפחות עם גידול ילד עם פיגור שכלי, ושחקני תיאטרון "אחים" מחולן העלו את הצגתם "קפה הפוך".

בסוף האירוע הגיש הזמר צביקה פיק - תושב רמת השרון, תעודות הוקרה לשחקני הסרט "מעבר לקשת" ולשחקני תיאטרון "אחים".

קרן שלם מזמינה את הרשויות המקומיות להסתייע בחשיבה, בתכנון ובתמיכה, באירועי הסברה יישוביים עבור קהלי יעד שונים

קרן של"ם סייעה במענק לאירוע ההסברה.

כי מצפון תיפתח הטובה...

יום סיור נוסע בטירת הכרמל ובחיפה – מרס 2010

יותר ממאה משתתפים, אנשי מקצוע מכל רחבי הארץ, התקבצו ליום סיור נוסע, ביוזמת קרן של"ם, בשלוש מסגרות באזור חיפה והצפון: מע"ש טירת הכרמל, מרכז שטיין וגן הילד. במע"ש טירת הכרמל זכינו לברכת ראש העיר - אריה טל, שציין את מחויבותו לאנשים עם פיגור שכלי ולאיוכות חייהם. התרשמו מהמבנה המרהיב המחודש ומשלוש יחידות עסקיות מצליחות ורווחיות שהשכילה לפתח אורלי קלומיטי - מנהלת המע"ש יחד עם אנשי צוותה. הרחבת המבנה איפשרה להוסיף יחידת מזדקנים ויחידה טיפולית.

להשמיע את קולם של הסבים והסבתות

ריאיון עם ד"ר ליאורה פינדלר - ראש מגמת שיקום בביה"ס לעבודה סוציאלית, אוניברסיטת בר אילן, לרגל סיום המחקר "חוויות הסבות וצמיחה אישית בקרב סבים וסבתות לילדים עם/וללא נכות אינטלקטואלית"

ליאורה, ספרי על עצמך

בעבר ניהלתי את השירות הסוציאלי במרכז להתפתחות הילד ע"ש חנה חושי בחיפה. שנים רבות הנחיתי קבוצות להורים לילדים עם נכות, והיום אני עומדת בראש מגמת שיקום בביה"ס לעבודה סוציאלית באוניברסיטת בר אילן.

מה הביא אותך לעסוק דווקא בנושא מחקר זה?

במסגרת קבוצות הורים שהנחיתי נוכחתי כי נושאים הקשורים לסבים ולסבתות עולים תדיר בכל המפגשים. אימהות הרבו לדבר על אמותיהן וחמיותיהן, על הציפיות, האכזבות, השותפויות והקונפליקטים. לנוכח העניין הרב בנושא זה עורר בקבוצות ניסיתי להיעזר במאמרים, במחקרים או בדיווחים קליניים אודות סבים וסבתות, והופתעתי לגלות שהנושא, שכה מעסיק הורים, כמעט שלא נחקר או תואר בספרות. לאט לאט התאהבתי בנושא וגיליתי עולם ומלואו, ומאז רוב מחקרי עוסקים בקשר הבין-דורי במשפחה לילדים עם נכות.

איך קיבלה האוכלוסייה הנחקרת את המחקר?

באהדה רבה. הסבים והסבתות, שניאותו להשתתף במחקר, שמחו מאוד על ההזדמנות להשמיע את קולם ולהיות לראשונה בקדמת הבמה. תגובות כמו "סוף סוף רואים גם אותנו" או "איפה הייתם עד עכשיו", נשמעו לעתים קרובות.

אילו תובנות עיקריות עולות מהמחקר?

לדת נכד מסמלת את תחילתם של חיים חדשים, ומביאה עמה הזדמנות למשבר רוח מרענן למשפחה, אך גם לאתגר חדש ביחסים בין שלושת הדורות. מורכבות זו עומדת במבחן נוסף בעת הולדת ילד עם נכות אינטלקטואלית במשפחה.

הריאיון בשלמותו הועלה לאתר הקרן. אתם מוזמנים לקרוא.

**ברוכה הבאה לפרופ' תלמה קושניר, מאוניברסיטת בן גוריון
היו"ר החדשה של ועדת המחקר בקרן של"ם**

**תודה והערכה לשרון גנות - הרכזת היוצאת של קרן של"ם,
והצלחה לחביבה נסימי - הרכזת הנכנסת**

הערכה קוגניטיבית, דרכי התמודדות ורווחה נפשית של אימהות ואבות עם יציאת ילדם הבוגר בעל מוגבלות קוגניטיבית לדיור בקהילה

עבודת תזה שכתבה גוני ינאי יצחק, בהנחייתה של ד"ר יעל גירון, אוניברסיטת תל אביב

הדיור הקהילתי, שהיה לחלק בלתי נפרד מהשירותים הניתנים לאנשים בעלי מוגבלות קוגניטיבית, זוכה לתשומת לב מעטה יחסית בעולם המחקר. מטרת המחקר, לבחון את ההערכה הקוגניטיבית (תפיסת האירוע), דפוסי התגובה (אסטרטגיות ההתמודדות), הרווחה הנפשית והתפקוד ההורי בקרב אימהות ואבות עם יציאת ילדם מהבית למסגרות דיור בקהילה. במחקר השתתפו 68 הורים (45 אימהות ו-23 אבות) לבוגרים בעלי מוגבלות קוגניטיבית, עם אינטליגנציה גבולית או פיגור קל, שילדם יצא מהבית למסגרת דיור בקהילה, עד שנתיים לפני מועד ההשתתפות במחקר. מסקנות המחקר מעידות כי לא קיימים הבדלי מגדר משמעותיים בעמדות האם והאב כלפי אירוע היציאה מהבית. ההורים אנים רואים באירוע איום, אלא אתגר המתבטא ברווחה נפשית. כן מצביעים ההורים על שביעות רצון גבוהה יחסית מאנשי המקצוע ומהמסגרת, ועל תפקוד גבוה יחסית בכל התחומים שנבדקו (בריאות, עבודה, זוגיות, הורות, חברה ופנאי).

מהמחקר עלו כמה המלצות יישומיות:

- להביא למודעות אנשי המקצוע את מורכבות התופעה שנמצאה במחקר
 - להיות ערים לצורכי ההורים, להיות מעורבים בקבלת ההחלטה על היציאה מהבית ולהרגיש שליטה בנעשה עם ילדם במסגרת
 - לתמוך בהורים כדי למלא את "הריק" הנותר בבית לאחר יציאת הילד למסגרת דיור בקהילה
 - להעשיר את ההורים בידע ליצירת "המרחק המתאים" בינם ובין ילדם
 - להביא למודעות ההורים כי לשביעות רצונם השפעה מכרעת על רווחתם הנפשית
- ממצא חשוב שעלה מהמחקר, הטעון בירור והתייחסות מיוחדת, הוא שביעות רצון נמוכה ביותר בקרב ההורים כלפי שירותי עובדים סוציאליים בשירותי רווחה. זאת, בשונה משביעות רצונם הגבוהה מאנשי המקצוע והצוות במסגרת הדיור בקהילה.

של מי החיים האלה?

מה חושבים אנשים עם פיגור שכלי על איכות חייהם

תוצאות סקר שביעות רצון של דיירי אגודת עמי - מאי 2010, בית כהן, ב"ש

באגודת עמי, המפעילה את הוסטל "בית כהן" בבאר שבע, החליטו לממש רעיון של מיקי כהן - רכזת הפרויקטים של קרן של"ם, ובתמיכתה ועידודה של ד"ר דליה ניסים הזמינו אצל ד"ר דנה רוס וד"ר בני הוזמי, מבית איזי שפירא, "סקר שביעות רצון ואיכות חיים של דיירי אגודת עמי. בכנס שנערך בבית כהן בבאר שבע, הוצגו הסקר, תוצאותיו ותוכניות המשך מותאמות.

המטרה הייתה לבצע בדיקה אובייקטיבית האם הדיירים מסופקים מאיכות חייהם, ובאילו תחומים. המחקר התבסס על תיאורים מקצועיים שמדברות על מדדים לאיכות חייהם, ובוצעה התאמה של מערך המחקר לדיירים. המחקר נעשה בשיתוף מלא של הדיירים, החל מבניית השאלון, איסוף הנתונים וכלה בסיועם במתן פרשנות לתוצאות שהתקבלו. תוצאות המחקר מראות שביעות רצון כללית גבוהה (מעל ל-90%). תוצאות דומות נראו גם בתחומי יכולת יצרנות והשתייכות חברתית ואינטגרציה קהילתית. נראתה שביעות רצון נמוכה יותר (כ-70%) בתחומי עצמאות. התוצאות משקפות את קונפליקט תלות-עצמאות שמאפיין את דיירי האגודה. מאור כלפון - מנהלת תרבות ופנאי באגודת עמי, מצינת כי בהמשך לתוצאות המחקר נבנו תוכניות עבודה השמות דגש עיקרי על בניית תוכניות טיפוליות אישיות ותוכניות קידום אישי בתחומי עצמאות לדיירים, הגברת המודעות בנוגע לקבוצת השייכות של הדייר, ודרך כך - הגדרה נכונה יותר של ציר תלות - עצמאות.

מיוחדים בשטח

"גן הילד"

מרכז חברתי-חוויתי-לימודי וגם נופש בפארק גן האם, חיפה

בסוף אוקטובר 2009 נחנך בחיפה המבנה המחודש והמורחב של מרכז "גן הילד", בנוכחות שר הרווחה - מר יצחק הרצוג, נציגי קרן שלם, המוסד לביטוח לאומי והתורמים הרבים שסייעו בהקמת המבנה.

"גן הילד", שהוקם בשנת 1977, הוא מרכז חברתי-חוויתי לשעות הפנאי וסופי השבוע המעניק למאות ילדים, בני הנוער ומתבגרים בעלי צרכים מיוחדים, ובני משפחותיהם, סביבה חברתית חמה, מקדמת ומטפחת.

עם הרחבתו מאפשר המבנה ל-350 ילדים, בני נוער ומתבגרים ליהנות בבוקר משיעורי העשרה ותרפיות (למסגרות החינוך המיוחד); אחר הצהריים לשהות במועדונים; ובערבים - להתארח במועדון חברתי לבוגרים. בסופי שבוע פועלים במבנה נופשונים, ובחופשת הקיץ - קייטנה לילדים אוטיסטים וילדי החינוך המיוחד. המבנה כולל: אולם התכנסות מרווח, מגוון של חדרי פעילויות כמו חדר

תנועה, יצירה, מוזיקה, ומחשבים. כמו כן, נפתח במקום חדר "סנדול" שנועד ליצור גירויים רב חושיים.

בקומה המיוחדת לנופשים ישנם חדרי שינה מרווחים עם שירותים צמודים, פינת טלוויזיה נעימה ומזמינה, פאטיס צמוד עם מתקני כושר, חדר אוכל הצופה לברכת דגים ייחודית, ומטבח מאובזר.

המרכז המחודש שומר על ערכי הטבע והסביבה, ומגוון הפעילויות, כמו פינת החי והגינה הטיפולית, מעניקות לילדים סביבה רגועה ושלווה וחוויה מהנה מהטבע.

קרן שלם סייעה במענק לשיפוץ והרחבת המבנה ולציוד המסגרות הפועלות בו.

כוח הנתינה בהצגת "העצה הנדיבה"

מרכז קהילתי נווה חמד, ירושלים

את המחזה "העצה הנדיבה", עפ"י הסיפור המפורסם "העץ הנדיב" - בעיבודו של מ' בן יעקב, ביימה סימה סלח מיוחד לצורכי קבוצה של נשים צעירות עם פיגור שכלי מהמגזר החרדי הפועלת במקד צמי"ד בנווה חמד.

תוכני ההצגה, ששמה דגש על כוח הנתינה, וההזדהות עם הדמויות, הופנמו אצל הבנות והשפיעו על אישיותן ועל היחסים בקבוצה שהפכה להיות מגובשת ויצירתית.

"העצה הנדיבה" פותחת צוהר בפני הצופים לעולמם הרבגוני, העשיר והנוגע ללב של אנשים בעלי צרכים מיוחדים.

קרן שלם סייעה במענק להפקה - לציוד, לתפאורה ולתלבושות.

המופע יועלה בקרוב גם באלעד, בקרב נשות העיר, והוא מותאם לחשיפה בפני קהל נשים מהמגזר הדתי/חרדי. ניתן לפנות לקרן שלם לייעוץ, לתיווך ולהכוונה בנושא.

תקצירי המחקרים והתזות מעכשיו גם בשפה הערבית

השקת ספריית המחקרים של קרן שלם באתר הקרן

זה שנים שואפת קרן שלם לקדם ולשפר את השירותים הניתנים לאנשים עם פיגור שכלי ולאפשר להם להגיע לאיכות חיים טובה במסגרת המשפחה, הקהילה והחברה, שבה הם חיים. הקרן תומכת בעבודות מחקר ומעודדת פיתוח ידע והפצתו בקרב אנשי מקצוע בתחום.

באחרונה, תורגמו תקצירי המחקרים והתזות לשפה הערבית והועלו במלואם לספריית המחקרים שהושקה באתר הקרן. התקצירים מופיעים באתר הקרן בערבית ובאנגלית.

אנו מזמינים אתכם לגלוש לאתר הקרן: www.kshalem.org.il, ולעשות שימוש נרחב במאגר הידע.

ביטוי והשראה - "חלב הלבאיה"

הפקה משותפת של תיאטרון "פסיק" ושחקנים עם פיגור שכלי ממסגרות אק"ם, ירושלים

"חלב הלבאיה", הפקה תיאטרלית מרהיבה של תיאטרון 'פסיק', על פי סיפורו של חיים נחמן ביאליק, מפגישה עשרה שחקנים בעלי צרכים מיוחדים - הצעיר בן 24 והמבוגר בן 66 - עם ארבעה שחקנים מתנדבים המשתתפים בסדנאות המשחק של תיאטרון 'פסיק'.

קבוצת התיאטרון 'פסיק' זוכה להצלחה רבה בארץ ובעולם. ב-12 שנות קיומה מקפידה הקבוצה לשלב, לצד פעילותה האמנותית, גם תרומה לקהילה.

במשך כשנה הובילה המנהלת האומנותית - רונית אברהמוף, סדנת משחק ייחודית לקבוצת אנשים בעלי צרכים מיוחדים מאק"ם ירושלים. את תפאורת המחזה יצרו 15 אמנים המשתתפים בחוגי אמנות של אק"ם ירושלים שהציגו עד כה עשר תערוכות במרכזי תרבות גדולים, ארבעה מהן ייצגו את ישראל בפסטיבל בינלאומי שנערך בגדנסק, פולין, בשנת 2005.

"אין לי מלים לתאר את עוצמת החוויה", אומרת רונית. "התרגשתי יחד עם הקהל לראות את השחקנים המיוחדים מבטאים עצמם בתיאטרון ונותנים השראה לכולנו".

קרן שלם סייעה במענק להפקה. הקרן תומכת בקידום וחשיפת נושא אומנויות הבמה בקרב אנשים עם פיגור שכלי.

יותר מרבע מאה שותפה קרן של"ם בהקמתם של מבנים לאנשים עם פיגור שכלי בקהילה. בתקופה זו נבנו עשרות מבנים שבכל אחד מהם נרקמים מדי יום חיים שלמים של פעילות המהווה עולם ומלואו לאנשים המשתתפים בה. כחלק מהפעילויות לציון 25 שנות פעילות של הקרן, נוצרה תערוכת "זה במרכז" שתקיים בגלריה לאדריכלות "זהזהזה", בנמל ת"א. בתערוכה אנו שמים במרכז העניינים חיים של אנשים עם פיגור שכלי, ופותחים חלון לעולמם בהיבט הפיזי - כדי להכיר היכן הם גרים, עובדים, מטופלים ומבלים. בתערוכה מוצגים 16 מבנים המשקפים מעגל חיים שלם - ממעון יום לפעוטות ועד הוסטל למזדקנים. מבנים אלה, שבהם חיים, עובדים, מטופלים ומבלים אנשים עם פיגור שכלי בקהילה, משקפים את ההתפתחות והעשייה הנרחבת, לאורך השנים, ביצירת איכות חיים בקהילה לאדם עם הפיגור השכלי לאורך השנים. בתהליך איסוף החומרים לתערוכה ביקשנו מכל מסגרת סרטון שבו מביעים הידיים/חניכים/חברים את דעתם ותחושותיהם ביחס למבנה; בחלק מהמסגרות יצאנו לצלם סרטונים. האנשים הופתעו, הם לא רגילים להישאל מה דעתם על התכנון, הצבעים והריהוט של הבית שבו הם שוהים, ולו המחישה התייחסותם את הצורך בשיתוף מלא יותר של הצוות והאנשים עם הפיגור השכלי בתהליך התכנון. הבניין הוא המעטפת, אך עלינו האחריות ליצור בו תנאים לעצמאות, לבחירה ולאמירה, של האנשים עם הפיגור השכלי, באשר למבנה שבו הם חיים ופועלים.

תודה לשותפים הרבים בתהליך פיתוח המסגרות, לאורך השנים, ולכל מי שעסק בנושא התערוכה: חברי ועדת הבחירה של המבנים - מפקחים, אדריכלים, עו"סים ברשויות, ובמיוחד לאדריכלית גבי נוסבאום - נציגת עמותת האדריכלים המאוחדים בישראל, לאדריכל אלי אליקים, לאדריכלית אורנה מרטון, והערכה מיוחדת לנגה ונדב לסר - גלריה "זהזהזה". נשמח לראותכם בתערוכה.

שנה טובה של בנייה יציבה ויצירתית לכולנו,

ריבה מוסקל - מנכ"ל קרן של"ם

קרן של"ם מסייעת לחוקרים בתחום הפיגור השכלי

קרן של"ם מעודדת את המחקר ומסייעת במימון מחקרים ועבודות גמר לתואר שני ושלישי באוניברסיטאות ובמכללות המוכרות על ידי המל"ג. היקף הסינון: 7,000 ש"ח לתואר שני, 10,000 ש"ח לתואר שלישי. גובה המענק למחקרים אחרים ייקבע בידי ועדת המחקר של קרן של"ם לאחר בחינת הבקשה.

מועד סופי להגשת הבקשות: 30 בנובמבר 2010
פרטים באתר הקרן www.kshalem.org.il

"זה במרכז"

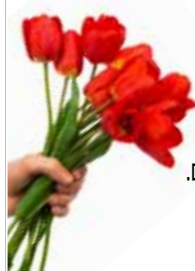
תערוכת מבנים שנבנו בסיועה של קרן של"ם לאורך 25 שנות פעילותה
16.10.10-6.9.10

גלריה לאדריכלות "זהזהזה" - מבנה 21, נמל תל אביב.
התערוכה פתוחה בכל יום עד השעה 20:00
הכניסה חופשית
נשמח לראותכם

במקום תתקיים מכירה של מוצרים שיצרו אנשים עם פיגור שכלי

תודה והערכה ליוצאות לאמלאות

- ד"ר רות רעיי - מנהלת המחלקה לאבחון וקידום באגף לטיפול באדם עם פיגור שכלי במשרד הרווחה והשירותים החברתיים
- לאה מאיר - פקידת סעד ראשית באגף לטיפול באדם עם פיגור שכלי במשרד הרווחה והשירותים החברתיים
- נעמי פלמן - רכזת תחום נכויות באגף הרווחה בעיריית אשדוד, וחברת הוועדה המקצועית בקרן של"ם.
- תודה על שיתוף הפעולה - בריאות, הנאה והמשך עשייה גם בסטטוס החדש!
- ברכות ואיחולי הצלחה לאסא בן יוסף - המנהלת הפורשת של אגף הרווחה בחולון. הצלחה בתפקיד החדש - מנהלת תחום רווחה וקהילה במרכז השלטון המקומי.

5.9.10 - "זה במרכז" - פתיחת תערוכת מבנים שנבנו בסיוע קרן של"ם. גלריה "זהזהזה", מבנה 21, נמל ת"א. התערוכה תימשך עד 16.9 ותהיה פתוחה כל יום עד 20:00. כניסה חופשית

12.10.10 - המע"ש והתעסוקה במרכז (שם זמני) - יום עיון בגלריה "זהזהזה", מבנה 21, נמל ת"א

2-3.11.10 - העו"ס במרחב - השתלמות בת יומיים לעו"סים בתחום הפיגור השכלי, מלון גי דן, אשקלון

23.11.10 - טקס הענקת פרסי ואותות המצוינות של קרן של"ם, מוזאון א"י, ת"א

11.2010 - השתלמות למתנדבי השירות הלאומי

3-2011 - יום סיור נוסע

קרן של"ם חברי הנהלה

אלי דדון - יו"ר הקרן, ראש המועצה המקומית בית-דגן

נציגי מרכז השלטון המקומי

בוני גולדברג - מנהלת מינהל השירותים החברתיים, עיריית ירושלים

פיני ווגמן - מנהל אגף הרווחה, עיריית חיפה

ד"ר אסתי אשל - מנהלת אגף הרווחה, עיריית אור יהודה

עיסאם מסראווה - מנהל מחלקת רווחה, כפר קרע

דורית אלטשולר - מנהלת מינהל ושירותים חברתיים, עיריית ת"א

שולמית בן אהרון - מנהלת המחלקה לשירותים חברתיים, מ"א מטה יהודה

רות דיין מדר - נציגת מרכז השלטון המקומי

נציגי משרד הרווחה ושירותים החברתיים

ד"ר חיה עמינדב - מנהלת האגף לטיפול באדם עם פיגור שכלי אבנר זקן - סגן מנהלת האגף לטיפול באדם עם פיגור שכלי

אברהם מונל - מנהל אגף הפיתוח, משרד הרווחה

ויואן אזור - מנהלת השירות לטיפול בקהילה, האגף לטיפול באדם עם פיגור שכלי

ישראל חזקיה - מנהל המחלקה לפיתוח סוציאלי, התאחדות התעשיינים

יריב מן - עוזר מנכ"ל

נציגי משרד הפנים

צוות הקרן

ריבה מוסקל - מנכ"ל

מיקי כהן - רכזת פרויקטים

חביבה נסימי - רכזת פיתוח כ"א, מחקר וטכנולוגיה

שולמית גלעדי - רכזת משרד

אביבית בויס - מזכירה

עו"ד דוד ביטן - יועץ משפטי

חברת לניאדו תקשורת ויחסי ציבור - עריכת עיתון